גלריה כברי
جاليري الكابري
גלריה שיתופית יהודית ערבית בגליל
جاليري تشاركي يهودي عربي في الجليل

משמרת לילה -

תערוכת היחיד **משמרת לילה** של אבישי פלטק מסמנת שינוי בתהליך היצירה שלו. **וילה בג'ונגל** ו**לייף**, תערוכות היחיד הקודמות שהציג, עסקו בתרגום צורני, בחקר ובפירוק של תפיסות חברתיות הנוגעות לצרכנות ותשוקה, למיניות, לנאיביות ולאוטופיות. הכוח המניע לתהליך היצירה הנוכחי של פלטק אינו רק חיבור בין מחקר צורני לדיון פילוסופי, אלא החיים עצמם, או ליתר דיוק - כוחם המשתק של החיים והכלים המשמשים אותנו, כחברה וכבודדים, בהתמודדות עם מורכבותם ומלאותם המציפה והמשתקת.

בתערוכה שלוש סדרות ציורים שנוצרו במקביל. הראשונה היא סדרת ציורי חיות הבר, שצוירה בפורמט אחיד, קטן ממדים ובשחור לבן, על סמך דימויים ממקור צילומי מחקרי. הציורים, כמו המקור, שטוחים כמעט לגמרי. החשיכה המתוארת בהם מספקת מידע מועט בלבד על הסביבה. עיקרם בתיעוד חטוף של בעל חיים שעבר על יד מצלמה. משיכות המכחול המהירות והמדויקות מעבירות בצמצום רב תחושה של זמניות ושל דחיפות, את תודעת הפרא של בעל החיים, את ההכרח להמשיך לנוע מפאת סכנת הציד.
קבוצת העבודות השנייה כוללת ציורים מופשטים בפורמט אחיד וגדול מאוד. כל אחד מהם נוצר בטכניקה ובצבעוניות שונה. בעת ההתבוננות בציורים מתעוררת התחושה שחבוי בהם דבר-מה מוכר, הד של מחווה ציורית, טווח פעולה וקנה מידה המעוררים בצופה זיכרון של דימוי שאינו קיים בציור, ולא ניתן לחמוק ממנו או לשכוח אותו.
הסדרה השלישית מורכבת מציורים בודדים בפורמטים שונים, שנעשו על סמך דימויים ממספר מקורות צילומיים. בציורים מתוארים מצבי תאורה קיצוניים (דקל בתאורת לילה, חבצלת החוף "שרופה" מפלאש) ודימויים מטושטשים (זיקים) המעידים כי הלילה הוא זמן ההתרחשות המרכזי בתערוכה.

מקורם של הדימויים המרכיבים את גוף העבודות החדש של פלטק הוא דיגיטלי. בין שהגיעו מתיעוד מחקרי או ממהדורת חדשות ובין שמארכיון היסטורי, הדימויים נצרכים באופן דיגיטלי, נשמרים וממוינים, ובסופו של דבר נבחרים ומצוירים ממקור כזה. פעולת החיפוש אחר הדימויים אינה מכוונת תמיד, ולעתים היא דומה יותר להיתקלות או למעידה (STUMBLE), להפתעה מוצלחת או להתרחשות בת-מזל, מין יכולת לגלות תגליות באקראי (SERENDIPITY). החיפוש נטול המטרה הוא פעולה מודעת למחצה של התחקות אחר זהות, מודעות או הבחנה, ניסיון למצוא משמעות או היגיון שהשתמרו בדימויים. מעין שיטוט דיגיטלי המזכיר את דמותו של המשוטט הבודלריאני, כפי שהוא מתואר אצל ולטר בנימין - גרסה מודרנית לשיטוט הרומנטי בטבע הכפרי, שהתחלף בשיטוט במרחב העירוני והופך את השדה האורבני למוכר, לטבע (מלאכותי) שהמשוטט משוחרר בו מכבלי היצרים ההישרדותיים וחופשי להתמסר לא רק לתאוותו אלא בעיקר למבט.
הזרם הפילוסופי הביקורתי במחצית השנייה של המאה ה-20 כונן את הדימוי כמקור לשטף בלתי נדלה של טקסטים הגותיים, שבישרו את עריצותו של הדימוי הדיגיטלי במרחב האנושי הפיזי והמדומיין. הדימוי הדיגיטלי הוא המכונן את הטבע המלאכותי האחר, המפרק ובונה מחדש את זהותנו, משחרר אותנו מכבלי המודרנה, מתפיסות אותנטיות, אוטופיות

ואובייקטיביות, ובאבחה אחת גם ממרותה של האמת האחת, שבלעדיה שום דבר אינו מה שהוא אלא חוויית הסובייקט. ממדיו האדירים של המרחב הדיגיטלי הופכים את בדיקת הגבולות וסימון הטריטוריה לפעולה עקרה. ההשתנות המתמדת, ריבוי המשמעויות והספק התמידי אינם מאפשרים לנו להכיל את מורכבותו של ציר הזמן הדיגיטלי החדש. העבר האישי, התרבותי והחברתי מתקיים במרחב זה כהווה מתמשך ומקשה על מתן המשמעות, וכשזו נעלמת, נותרת תחושה של ריקנות. צריכה אובסיבית של דימויים בחיפוש אחר משמעות הופכת לאימה מפני היעדר המשמעות, לבבואת המוות. ההכרח להישיר את המבט מתחלף בחוסר היכולת להסיט אותו. החשש להחמיץ שביב מידע שיעניק משמעות לכול הופך את האימה לאזור הנוחות החדש, שבו כל דימוי מהפנט, נצרב ברשתית ומשפיע על הדימויים שנצרבים אחריו.

הפעולה הציורית הפיסית מנוגדת להיגיון של הדימוי הדיגיטלי. בעוד צריכת הדימויים הדיגיטלית מתרחשת כהרף עין ומתקיימת כנטולת משך (ללא הווה, עבר או עתיד), הלוגיקה הציורית נבנית מרצף של פעולות שעושה הצייר, ממתיחת הבד, דרך הכנת הגרונד, בחירת הדימוי, תכנון הקומפוזיציה וערבוב הצבעים, ועד הנחתם על הבד. אל שלל הפעולות הללו מצטרפים ההמתנה לייבוש בין שכבה לשכבה, הניסיונות למחוק, לשנות ולתקן וגם הזמן החולף עד שמתחוור, בכל פעם מחדש, שהקנווס זוכר הכול, גם את פעולת המחיקה. ההיגיון של הפעולה הפיסית, המבקש מהצופה להתבונן בציור בעיני "צייר", הוא הבסיס להצעה של פלטק בסדרת ציורי חיות הבר. פלטק מבקש ליצור ציור האוצר בתוכו את משך העשייה, אך בו בזמן מעורר תחושה שנעשה בן רגע. אימוץ הדימויים הדיגיטליים כמקור הדימוי המצויר מבקש לעורר בצופה את התחושה שאין דגרדציה של מידע, שאין "יש" ו"אין", ושהתפיסה המודרניסטית של קלקול ותיקון שביסודה עולם שלם ואוטופי פסה מן העולם. במקומה, מחוץ לזמן, מתקיים האסון, והוא הכוח המניע את ההתרחשות היצירתית. פעולת המחיקה המתחוללת בה היא פעולה של הרס מכוון, והדימוי המחוק, המרוח, המעוות הוא התממשות החירות היצירתית.

אוצר: רון קונר